

Mendelova univerzita v Brně
Agronomická fakulta
Ústav aplikované a krajinné ekologie

**Možnost ekonomického rozvoje velmi malých obcí
a úloha primárního sektoru: příklad obce Kuničky**

Bakalářská práce

Vedoucí práce:
doc. RNDr. Antonín Vaishar, CSc.

Vypracovala:
Michaela Dosedlová

Brno 2015

Na tomto místě chci poděkovat vedoucímu práce doc. RNDr. Antonínu Vaisharovi, Csc. za cenné rady a připomínky při psaní bakalářské práce. Velké poděkování patří starostce obce Kuničky, paní Filoušové a místostarostce obce, paní Perglerové, za to, že mi poskytly důležité informace o obci. V neposlední řadě děkuji i své rodině za podporu během celého studia.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem práci: **Možnost ekonomického rozvoje velmi malých obcí a úloha primárního sektoru: příklad obce Kuničky** vypracovala samostatně a veškeré použité prameny a informace uvádím v seznamu použité literatury. Souhlasím, aby moje práce byla zveřejněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách ve znění pozdějších předpisů a v souladu s platnou *Směrnici o zveřejňování vysokoškolských závěrečných prací*.

Jsem si vědoma, že se na moji práci vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon, a že Mendelova univerzita v Brně má právo na uzavření licenční smlouvy a užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona.

Dále se zavazuji, že před sepsáním licenční smlouvy o využití díla jinou osobou (subjektem) si vyžádám písemné stanovisko univerzity, že předmětná licenční smlouva není v rozporu s oprávněnými zájmy univerzity, a zavazuji se uhradit případný příspěvek na úhradu nákladů spojených se vznikem díla, a to až do jejich skutečné výše.

V Brně dne:.....

.....

Abstrakt

Dosedlová, M., Vaishar, A. Možnost ekonomického rozvoje velmi malých obcí a úloha primárního sektoru: příklad obce Kuničky. Bakalářská práce. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2015.

Práce je rozdělena do několika tematických okruhů. V první části jsou vymezeny základní pojmy. Dále je v této části popsán Jihomoravský kraj a okres Blansko, ve kterém obec Kuničky leží. Druhá část bakalářské práce obsahuje charakteristiku obce Kuničky a vymezení funkce primárního sektoru této obce. Pozornost je věnována také dobrovolným spolkům obcí, ve kterých mají Kuničky své členství. V poslední části je zahrnuto závěrečné zhodnocení současného stavu obce a možnosti, jak obec dále rozvíjet.

Klíčová slova

velmi malá obec, Kuničky, rozvoj venkova, primární sektor

Abstract

Dosedlová, M., Vaishar A. The possibility of economic development of very small municipalities and the role of the primary sector: the example of the Kuničky village. Bachelor thesis. Brno: Mendel University in Brno, 2015.

The work is divided into several thematic areas. The first part introduces basic concepts. The South Moravian Region and district Blansko where the municipality Kuničky is situated are characterized. The second part contains a characteristic of the Kuničky village and it defines the function of the primary sector of the village. Attention is also paid to the voluntary association of municipalities where Kuničky is included. The last part consists in the final evaluation of the current state of the village and opportunities to further development of the village.

Keywords

very small municipality, Kuničky, rural development, primary sector

Obsah

1	Úvod	7
2	Cíl práce a metodika	8
3	Literární rešerše	9
3.1	Obec	9
3.1.1	Malá obec.....	9
3.1.2	Venkovská obec.....	9
3.2	Struktura obyvatel	10
3.3	Dopravní dostupnost malých obcí.....	10
3.4	Rozvojové možnosti obcí	11
3.4.1	Nástroje rozvoje obce.....	12
3.5	Primární sektor	13
3.6	Jihomoravský kraj	13
3.6.1	Věková struktura v Jihomoravském kraji	14
3.6.2	Demografický vývoj v Jihomoravském kraji	14
3.6.3	Vzdělanostní struktura v Jihomoravském kraji	17
3.6.4	Malé obce v Jihomoravském kraji.....	18
3.6.4.1	<i>Vzdělanostní struktura obyvatel malých obcí v Jihomoravském kraji.....</i>	<i>18</i>
3.7	Okres Blansko.....	20
3.7.1	Geografická poloha	20
3.7.2	Demografické údaje	20
3.7.3	Hospodářství v okrese Blansko	20
3.7.4	Cestovní ruch v okrese Blansko	20
3.7.5	Kultura a sportovní vyžití v okrese Blansko.....	21
3.7.6	Pracovní příležitosti v okrese Blansko.....	21
4	Obec Kuničky	22
4.1	Geografická poloha.....	22
4.2	Historie obce.....	22
4.3	Výměra pozemků obce	23
4.4	Vývoj a struktura obyvatelstva v obci Kuničky.....	24
4.5	Vzdělanostní struktura v obci Kuničky	24

4.6	Služby v obci.....	25
4.7	Kultura a sportovní vyžití v obci	25
4.8	Dopravní infrastruktura.....	26
4.9	Problémy se zastupitelstvem	27
4.10	Rozpočet obce.....	27
4.10.1	Příjmy v roce 2013	27
4.10.2	Výdaje v roce 2013	28
4.11	Problém venkovských škol.....	29
4.12	Spolupráce v rámci mikroregionu	29
4.12.1	DSO Svitava.....	29
4.12.1.1	MAS Boskovicko PLUS.....	30
4.13	Relevantní střediska a jejich vybavenost	30
4.13.1	Město Rájec-Jestřebí.....	30
4.13.2	Město Boskovice.....	30
4.14	Úloha primárního sektoru v obci Kuničky.....	31
5	Diskuze	32
6	Závěr	35
7	Literatura	36
8	Seznam obrázků	39
9	Seznam tabulek	40
10	Seznam příloh	41
11	Přílohy	42

1 Úvod

Česká republika je typická velkým počtem velmi malých obcí. Jednou z nich je i obec Kuničky, kterou se tato bakalářská práce zabývá. Konkrétně je bakalářská práce zaměřena na rozvoj velmi malých obcí a na úlohu primárního sektoru v obci Kuničky.

Život ve velmi malých obcích má své výhody i nevýhody. Hlavními výhodami může být klidné a čisté prostředí, větší bezpečí pro děti a také možnost mít vlastní dům a zahradu. Za největší nevýhody se dá považovat málo pracovních příležitostí, nedostatek služeb, nízké kulturní a sportovní vyžití a špatná dopravní infrastruktura. Je proto důležité snažit se obyvatelům malých obcí zajistit vše pro jejich kvalitní a spokojený život na vesnici a snažit se o neustálý rozvoj obce.

Obec Kuničky leží v Jihomoravském kraji mezi městy Rájec-Jestřebí a Boskovice. Stejně jako ostatní malé obce se Kuničky potýkají s řadou problémů. Jedním z nich je například špatná dopravní infrastruktura a nedostatečná občanská vybavenost.

Obec Kuničky jsem si k vypracování bakalářské práce zvolila záměrně. Jedná se totiž o místo, kde trávím hodně volného času, protože zde žije velká část mé rodiny.

2 Cíl práce a metodika

Cílem bakalářské práce je navrhnout možnosti ekonomického rozvoje velmi malých obcí, především obce Kuničky a definovat úlohu primárního sektoru v této obci.

Důležité pro zpracování bakalářské práce bylo vyhledávání informací na portálu Českého statistického úřadu a rozhovory s významnými subjekty obce Kuničky, především se starostkou a místostarostkou obce. Celá práce je doplněna fotodokumentací.

3 Literární rešerše

V literární části práce se věnuji definicím pojmů. Jedná se především o pojmy obec a rozdělení obcí, rozvojové možnosti obce, primární sektor, Jihomoravský kraj.

3.1 Obec

Jedná se o základní územní samosprávné společenství občanů a místo výkonu veřejné moci. Obce tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce. Obec je veřejnoprávní korporace, v právních vztazích vystupuje svým jménem a za svoje jednání nese odpovědnost. Je spravována zastupitelstvem. [1]

Po roce 1989 díky fragmentaci obcí se velký počet venkovských obcí, které byly vytvořeny sloučením původně samostatných obcí v období komunismu, rozpadnul, a jejich části byly opět osamostatněny. Během tří let (od roku 1990 do roku 1993) se tak počet obcí zvětšil téměř o polovinu a koncem 90. let bylo rozrůstání obcí ustáleno. Celkový počet obcí (který se od té doby prakticky nezměnil) byl 6 250. (VAJDOVÁ a kol., 2006)

Tab. 1 Vývoj počtu obcí v Česku

Rok	1930	1950	1970	1980	1989	1993	1999	2005
Počet obcí	11 768	11 459	7 509	4 778	4 120	6 196	6 244	6 248

Zdroj: Vajdová a kol., 2006

3.1.1 Malá obec

Obec s méně než 500 obyvateli. Takových obcí je v ČR přibližně 3 700, což je téměř 60 % ze všech obcí, ale žije v nich jen 8,5 % obyvatel. Z celkového počtu 3 700 obcí je přibližně 1 660 obcí s počtem obyvatel do 200, tedy přibližně 26,5 %. Jedná se o tzv. velmi malé obce. [2]

Typickým znakem v České republice jsou právě malé obce s počtem bytů či domů mezi 30 a 100. V Evropském kontextu se Česká republika řadí společně s Francií k zemím s nejvyšším počtem malých obcí. (KADEŘÁBKOVÁ, JETMAR, 2009)

3.1.2 Venkovská obec

Je taková obec, která má méně než 2 000 obyvatel. [3]

ČR je charakteristická vysokým počtem venkovských obcí, kde je koncentrován nízký počet obyvatel. [2]

3.2 Struktura obyvatel

V současné době se používá ke studiu struktury obyvatelstva řada různých znaků a několik analytických a interpretačních technik.

Nejčastěji dělíme strukturu obyvatelstva podle biologických znaků, tedy podle pohlaví a věku, a tyto údaje se využívají jako vstupní data pro další demografické ukazatele.

Mezi další členění struktury obyvatelstva patří rozdělení podle etnické příbuznosti, národnosti, jazyka, vzdělání a religiozity – jedná se tedy o rozdělení dle kulturních znaků; podle ekonomických a společenských znaků pak můžeme strukturu obyvatelstva dělit dle ekonomické aktivity, zaměstnání, podle příslušnosti k hospodářským oborům a další.

Vlivem vyšší plodnosti žen, migračního přírůstku a také vyšší úmrtnosti je současná věková struktura venkovského obyvatelstva příznivější než ve městech. (BINEK a kol., 2010)

3.3 Dopravní dostupnost malých obcí

Dopravní dostupností rozumíme využitelné napojení na dopravní síť. Dopravní dostupnost obcí i jiných území závisí jednak na jejich poloze vůči komunikacím a také na dostupnosti veřejnou dopravou.

Silniční síť České republiky je orientovaná především na krajská města a na hlavní městské regiony, je proto důležité posilovat propojení i ostatních území, zejména malých obcí. Právě vhodná dopravní infrastruktura a její stav i údržba jsou jednou z hlavních podmínek rozvoje pro daný region.

Nejčastějším problémem v malých obcích je údržba stavu silnic II. a III. třídy a také místních komunikací. Co se týče místních komunikací, tak v tomto ohledu musí obce vyvíjet vlastní iniciativu a vynaložit na správu komunikací vlastní prostředky. Na opravu těchto komunikací lze získat dotaci, ale pouze v omezených možnostech na rozdíl od komunikací II. a III. třídy.

Dalším problémem, které musí venkovské obce řešit, je budování a údržba chodníků, obecních parkovišť nebo zastávek veřejné dopravy. I to je pro malé obce finančně náročné, proto i zde je možné využít externích dotačních zdrojů, například krajské dotační tituly v rámci Programu obnovy venkova. (BINEK a kol., 2010)

3.4 Rozvojové možnosti obcí

Rozvojové podmínky obcí můžeme hodnotit z několika hledisek.

- *Z hlediska obyvatel* – jedná se o přítomnost činitelů, které pozitivně ovlivňují život obyvatel. Například se může jednat o dobrou dopravní dostupnost, kvalitu bydlení, dostupnost služeb, možnosti využití volného času, pracovní příležitosti, klidné a příjemné prostředí.
- *Z hlediska ekonomického rozvoje* – jde o hodnoty, které mohou do obce přilákat nové obyvatele, investory, podnikatele. Jsou to tedy pozemky vhodné k podnikatelské činnosti, kvalifikovaná pracovní síla, dostupné inženýrské a dopravní sítě, přírodní, kulturní i rekreační atrakce a jiné.
- *Z hlediska návštěvníků* – jsou to okolnosti ovlivňující výběr lokality k pobytu nebo návštěvě – atraktivita prostředí, přítomnost přírodních, historických i kulturních zajímavostí, možnosti sportovního vyžití, ubytovací a stravovací kapacity. (BINEK a kol., 2010)

Kromě toho lze stanovit šest základních priorit rozvoje obce:

- Rozvoj průmyslu, služeb a technické infrastruktury – jedná se o zkvalitnění podnikatelského prostředí v obci (popřípadě regionu), přípravu víceúčelových hospodářství v obci nebo podporu mezinárodní spolupráce
- Rozvoj zemědělství a venkovských oblastí – tato priorita v sobě zahrnuje především stabilizaci zemědělství a lesnictví, případně jejich restrukturalizaci, dále podporu místních služeb v oblasti zahradnictví, ovocnářství, školkařství a osivářství, ale i rozvoj agroturistiky a ekoturistiky a s tím spojené i zlepšování genofondu zvířat. Dále do této priority spadá i podpora mimoprodukčních funkcí zemědělství a lesnictví, obnova venkovských sídel a zachování památek venkovské architektury.

- Rozvoj cestovního ruchu – hlavním cílem je získat vyšší příjmy z cestovního ruchu a zaměstnat v tomto oboru větší počet obyvatel. Tato priorita je spjata s vybudováním gastronomických a ubytovacích zařízení, cyklotras i s rozvojem areálů pro kulturní i sportovní využití. Důležitá je péče o památkové zóny a rezervace, stejně tak i o kulturní a přírodní dědictví, což zvyšuje celkovou atraktivitu území.
- Lidské zdroje a sociální infrastruktura – účelem je posílit vzdělanost občanů i kvalifikovanost pracovníků a kultivovat pracovní trh. Pro dosažení těchto cílů je dobré rozvíjet profesní vzdělání a informovanost společnosti, zvyšovat kvalitu sociální a zdravotní péče a vytvářet předpoklady k využití volného času.
- Životní prostředí – zde je kladen důraz především na ochranu přírody a krajiny, na využívání alternativních zdrojů energie a technologií výroby, které jsou nenáročné a šetrné k životnímu prostředí.
- Dopravní dostupnost regionu – dbá se na modernizaci a zlepšení stavu komunikací i dopravní obslužnosti obce (regionu). (KALA, 2007)

Vývoj obce je dlouhodobý proces zlepšování stavu sídel a okolí. Úspěšný rozvoj obce záleží především na komplexním přístupu k rozvoji. Každá obec má určitý potenciál pro rozvoj a využitelnost těchto potenciálů závisí na smysluplné aktivitě obyvatel, na poloze místa i velikosti finančních prostředků, které má obec k dispozici. (BINEK a kol., 2010)

3.4.1 Nástroje rozvoje obce

Nástroje rozvoje obce můžeme chápat jako prostředky k uskutečnění určité činnosti. Tyto nástroje lze rozdělit do šesti kategorií:

- *Administrativní nástroje* – nařízení a vyhlášky obce, jednací řády orgánů obce
- *Koncepční nástroje* – strategie rozvoje, krizový plán, strategie svazku obcí, volební programy, územní a regulační plán, plán pozemkových úprav
- *Institucionální nástroje* – výbory zastupitelstva obce, komise rady obce, turistická informační centra, organizace zřizované obcemi, členství ve svazku obcí či ve Svazu měst a obcí, členství v organizacích cestovního ruchu, partnerské obce)

- *Věcné nástroje* – budování technické a dopravní infrastruktury, zařízení pro volnočasové aktivity, prostory pro podnikání, poradenství
- *Sociálně-psychologické nástroje* – společenské, kulturní, sportovní a vzdělávací akce, soutěže, prostředky komunikace (zpravodaj, internetové stránky obce, obecní rozhlas)
- *Finanční nástroje* – příspěvky občanům, podpora podnikatelů, granty a dotace (BINEK a kol., 2010)

3.5 Primární sektor

Primární sektor (sektor surovin) zahrnuje všechna odvětví lidské činnosti, při kterých dochází k přeměně přírodních zdrojů na základní produkty – tedy suroviny a výrobky. Jedná se o zemědělství, rybolov, lesní hospodářství a těžbu nerostných surovin. Tvoří značný podíl na ekonomikách rozvojových zemí. [4]

V dalším se budeme zabývat významnou částí primárního sektoru, kterou je zemědělství a lesnictví.

V ČR je trendem stále se zmenšující podíl primárního sektoru na celkovém výkonu ekonomiky. V roce 1993 se podílel na celkovém hospodářství ze 7,3 % a zaměstnával 7,5 % obyvatelstva, v roce 2013 jeho podíl klesl na 3,6 % a zaměstnanost na 3,9 %. Celkově se počet osob pracujících v primárním sektoru snížil o necelých 115 tisíc osob. [5]

3.6 Jihomoravský kraj

Jihomoravský kraj leží v jihovýchodní části České republiky. Statutárním městem je druhé největší město České republiky – Brno s přibližně 370 000 obyvateli. Kraj se skládá ze sedmi okresů (Blansko, Brno-město, Brno-venkov, Břeclav, Hodonín, Vyškov a Znojmo). Počet měst v Jihomoravském kraji je 49, venkovských obcí je 673.

Jihomoravský kraj má výhodnou strategickou polohu a výbornou dopravní dostupnost a patří k regionům s výrazným ekonomickým potenciálem. V posledních letech roste počet podnikatelských subjektů především v oblasti počítačové technologie, alek rozvinutým oborům patří také zemědělství.

Zemědělská půda tvoří 60 % celkové výměry regionu, z toho na ornou půdu připadá 83 %. Zvláštností jihomoravského zemědělství je vinohradnictví. Z celkového počtu

vinic se jich více než 90 % nachází v Jihomoravském kraji. Sever Jihomoravského kraje je významným centrem lesnictví a produkce dřeva.

Kraj je také známý svými bohatými kulturně-historickými kořeny a významnými architektonickými pamětihodnostmi. Brněnská vila Tugendhat a Lednicko-valtický areál byly zapsány na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO. [6]

Obr. 1 Mapa krajů České republiky
Zdroj: <http://www.risy.cz>, 2014

3.6.1 Věková struktura v Jihomoravském kraji

V Jihomoravském kraji žilo k 31. 12. 2013 celkem 1 728 886 obyvatel ve věkové skupině 0 – 14 let. Z toho mužů bylo 885 900 a žen 842 986. Ve věkové kategorii 15 – 64 let žilo v Jihomoravském kraji celkem 789 416 obyvatel. Mužů v této kategorii bylo 399 662 a žen 389 754. V jediné kategorii, kde ženské pohlaví převyšovalo nad mužským, je kategorie 65 a více let. Zde bylo zaznamenáno 84 281 mužů a 123 495 žen, celkem tedy 207 776 obyvatel. Ačkoliv pouze v této věkové skupině je žen více, počet žen celkem ve všech věkových kategoriích je větší než počet mužů. [7]

3.6.2 Demografický vývoj v Jihomoravském kraji

K 31. 12. 2013 žilo v Jihomoravském kraji celkem 1 170 078 obyvatel, z toho 572 533 mužů a 597 545 žen. Zvýšení počtu obyvatel připadá především na přirozený přírůstek obyvatel. V tom roce činil v přirozený přírůstek obyvatelstva v Jihomorav-

ském kraji 774 osob. Další zvýšení připadá na přírůstek obyvatel stěhováním, kdy se do kraje přistěhovalo o 654 osob více, než se z kraje vystěhovalo. Jihomoravský kraj je jedním z pěti krajů, kde došlo k nárůstu obyvatel. Počet obyvatel celkově v ČR poklesl o 3, 7 tisíc osob. Naposledy byl pokles obyvatel v ČR zaznamenán v roce 2002.

V roce 2013 se zvýšil počet uzavřených sňatků o 70. Celkem bylo v kraji uzavřeno 5 043 sňatků.

Za rok 2013 rovněž stoupl počet potratů, celkem se jednalo o 3 775 potratů. Z toho téměř 60 % - tedy asi 2 220 představovala umělá přerušování těhotenství.

Jihomoravský kraj se v roce 2013 řadil mezi kraje s nejvyšší sňatečností. Společně s Libereckým a Karlovarským krajem se zařadil na 2. místo hned za hl. město Prahu. S tím úzce souvisí i počet živě narozených dětí, který byl 3. nejvyšší.

Hrubá míra úmrtnosti v Jihomoravském kraji byla v roce 2013 druhá nejnižší mezi kraji. Druhou příčku společně s Jihomoravským krajem obsadil i kraj Středočeský a kraj Vysočina. Krajem s nejnižší úmrtností vůbec byla Praha. [8]

Tab. 2 Narození v Jihomoravském kraji v roce 2013

Jihomoravský kraj			Počet
Narození celkem			12 437
	Z toho živě	Celkem	12 403
		Z toho chlapci	6 290
		V manželství	7 489
		Mimo manželství	4 914
	Z toho mrtvě	Celkem	34
		Z toho chlapci	19

Zdroj: http://www.czso.cz/xb/redakce.nsf/i/demograficky_vyvoj_v_roce_2013, 2013

Tab. 3 Zemřelí v Jihomoravském kraji v roce 2013

Jihomoravský kraj			Počet
Zemřelí celkem			11 629
	Z toho do 1. roku		25
	1 – 14 let		19
	15 – 39 let		266
	40 – 59 let		1 173
	60 – 69 let		2 099
	70 – 79 let		2 690
	80 – 89 let		4 031
	90+		1 322

Zdroj: http://www.czso.cz/xb/redakce.nsf/i/demograficky_vyvoj_v_roce_2013, 2013

Tab. 4 Přistěhovalí a vystěhovalí v Jihomoravském kraji v roce 2013

Jihomoravský kraj			Počet
Objem vnitřního stěhování			18 077
Přistěhovalí	Celkem		9 308
	Z ČR		5 697
	Z ciziny		3 611
Vystěhovalí	Celkem		8 654
	Do ČR		5 487
	Do ciziny		3 167

Zdroj: http://www.czso.cz/xb/redakce.nsf/i/demograficky_vyvoj_v_roce_2013, 2013

Tab. 5 Rozvody v Jihomoravském kraji v roce 2013

Jihomoravský kraj			Počet
Rozvody celkem			3 000
	Z toho na návrh ženy		1 923
	1 rozvody	muže	2 502
		ženy	2 484
	Rozvedená manželství s nezletilými dětmi	Celkem	1 691
		V tom 1 dítě	885
		2 děti	707
		3 a více dětí	99

Zdroj: http://www.czso.cz/xb/redakce.nsf/i/demograficky_vyvoj_v_roce_2013, 2013

3.6.3 Vzdělanostní struktura v Jihomoravském kraji

V roce 2011 byla v Jihomoravském kraji nejvíce zastoupena skupina středoškolsky vzdělaného obyvatelstva bez maturity. Tuto skupinu tvořilo 32,3 %, tedy přibližně 323 000 obyvatel. Z toho bylo 39 % mužů a 26 % žen.

Druhou nejpočetnější skupinou jsou středoškolsky vzdělaní s maturitou, kterých je 26,9 %.

Necelých 147 000 obyvatel má bakalářské, magisterské nebo doktorské vzdělání. Díky tomu se řadí Jihomoravský kraj na druhé místo v počtu vysokoškolsky vzdělaných (po hlavním městě Praze). Obecně lze tedy Jihomoravský kraj charakterizovat jako region s nadprůměrným podílem vysokoškolsky vzdělaných obyvatel ve věku 15 a více let.

Muži nejčastěji studují technické vědy a technické obory, u žen převládá pedagogické zaměření. Klesá počet vysokoškoláků v oboru zemědělství, lesnictví a rybolovu.

V Jihomoravském kraji má nejvíce osob vysokoškolské vzdělání ve věku 25 – 29 let a 30 – 34 let. V druhé uvedené kategorii je pak patrný nárůst počtu žen s titulem oproti věkově starším ženám. [9]

3.6.4 Malé obce v Jihomoravském kraji

Tab. 6 Demografické údaje malých obcí v Jihomoravském kraji k 31. 12. 2013

Ukazatel	Celkem	Do 199 obyvatel	200 – 499 obyvatel
Počet obcí	673	112	189
Podíl z celku (%)	100	16,6	28,1
Počet obyvatel	1 170 078	14 295	63 359
Podíl z celku (%)	100	1,2	5,4
Průměrný věk	41,7	43,1	41,2

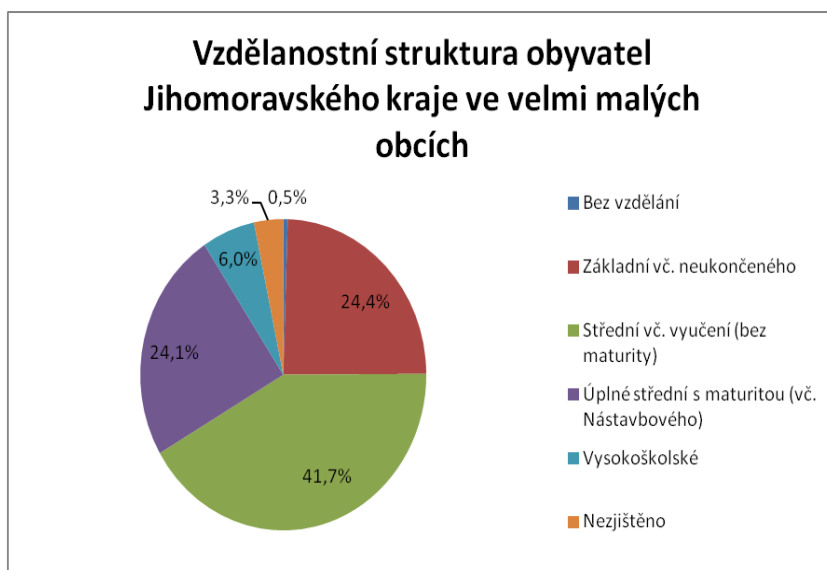
Zdroj: http://www.czso.cz/xb/redakce.nsf/i/obyvatelstvo_v_obcich_jihomoravskeho_kraje_v_roce_2013, 2013

Na území Jihomoravského kraje na konci roku 2013 bylo 673 obcí. Největší počet obcí v Jihomoravském kraji tvoří obce ve velikostní skupině od 200 do 499 obyvatel. V těchto obcích ovšem žije pouze 5,5 % počtu obyvatel kraje.

Nejvyšší průměrný věk obyvatel byl zaznamenán v obcích do 199 obyvatel, druhý nejvyšší průměrný věk mělo Brno (42,5).

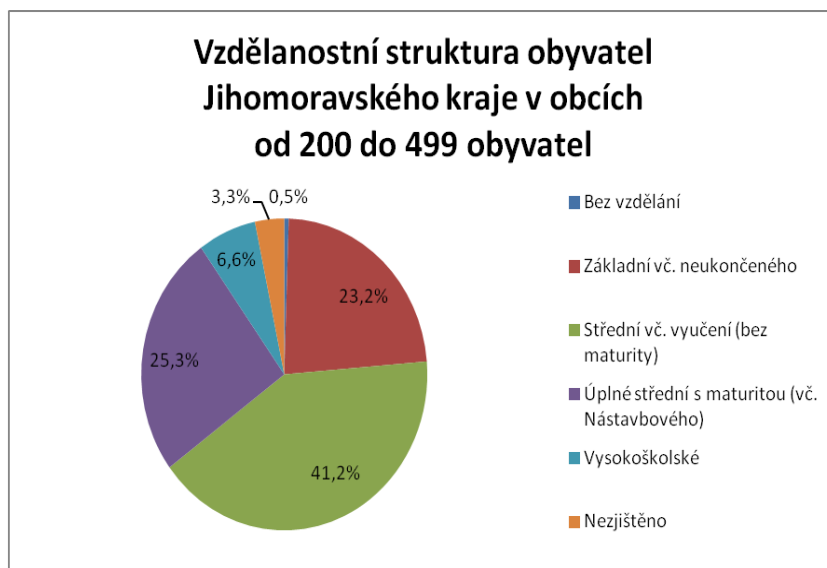
3.6.4.1 *Vzdělanostní struktura obyvatel malých obcí v Jihomoravském kraji*

Dle výsledků Sčítání lidu, domů a bytů z roku 2011 bylo zjištěno, že ve velmi malých obcích (do 199 obyvatel) žilo 24,4 % obyvatel se základním vzděláním včetně neukončeného (tedy obyvatelé starší 15 let). Největší počet tvořila skupina obyvatel s ukončeným středním vzděláním s vyučením – bez maturity – celkem 41,7 %. Úplné střední vzdělání s maturitou, včetně nástavbového studia mělo v těchto velmi malých obcích 24,1 % obyvatel. Nejmenší skupinu tvořili vysokoškolsky vzdělaní občané – pouze 6 %. U 3,3 % obyvatel se nepodařilo výsledky zjistit.

Obr. 2   Vzdělanostní struktura obyvatel Jihomoravského kraje ve velmi malých obcích
Zdroj: https://www.czso.cz/csu/xb/vysledky_slodb_2011_v_regionalnim_pohledu_vzdelanostni_struktura, 2013

Situace v obcích od 200 do 499 obyvatel je téměř stejná jako ve velmi malých obcích. Základní vzdělání včetně neukončeného má 23,2 % obyvatel. Největší skupinu tvoří opět středoškolsky vzdělané obyvatelstvo s výučním listem – 41,2 %. 25,3 % obyvatel má úplné střední vzdělání s maturitou a 6,6 % obyvatel má vysokoškolský titul. U stejného množství obyvatel (3,3 %) nebyly výsledky zjištěny. [10]

Obr. 3   Vzdělanostní struktura obyvatel Jihomoravského kraje v obcích od 200 do 499 obyvatel
Zdroj: https://www.czso.cz/csu/xb/vysledky_slodb_2011_v_regionalnim_pohledu_vzdelanostni_struktura, 2013

3.7 Okres Blansko

3.7.1 Geografická poloha

Okres Blansko leží na rozhraní Českomoravské a Dražanské vrchoviny v severní části Jihomoravského kraje. Sídlním městem je město Blansko.

Nejnižše položeným místem je údolí řeky Svitavy u Adamova, nejvyšší bod pak tvoří Skály. Většinu povrchu tvoří hornatina, od severu se táhne údolí řeky Svitavy. (KNIES, 1902)

3.7.2 Demografické údaje

Po okrese Vyškov je počet obyvatel v Blanenském okrese v Jihomoravském kraji druhý nejnižší. Celkem k 31. 12. 2013 žilo v okrese Blansko 107 746 obyvatel. Z toho bylo 53 056 mužů a 54 690 žen.

Tab. 7 Počet obyvatel v okrese Blansko k 31. 12. 2013

Věková skupina	Muži	Ženy	Celkem
0-14 let	8 288	7 979	16 267
15-64 let	36 771	35 402	72 173
65 a více let	7 997	11 309	19 306

Zdroj:

[http://www.czso.cz/xb/redakce.nsf/i/vekove_slozeni_obyvatel_v_okrese_blansko_31_12_2013/\\$File/1_BK_13.pdf](http://www.czso.cz/xb/redakce.nsf/i/vekove_slozeni_obyvatel_v_okrese_blansko_31_12_2013/$File/1_BK_13.pdf), 2013

3.7.3 Hospodářství v okrese Blansko

Hospodářství mělo a stále má spíše průmyslově-zemědělský ráz. Podle údajů ze Sčítání lidu z roku 2011 pracovalo nejvíce obyvatel v průmyslu, a to 43,8 %. Z tohoto odvětví má dlouholetou tradici a také důležitou pozici strojírenství. Ve stavebnictví pracovalo 6,9 % obyvatel a v zemědělství jen 3,5 % osob. [11]

3.7.4 Cestovní ruch v okrese Blansko

V Blanenském okrese se nachází nespočet kulturních památek i přírodních zajímavostí. Pravděpodobně nejnavštěvovanější je CHKO Moravský kras s propastí Macochou, hlubokou 138 m. Dále Punkevní jeskyně, jeskyně Balcarka, Kateřinské jeskyně a Sloupsko-Šošůvské jeskyně. Celkem toto území zaujímá plochu 92km².

Mezi další významné památky patří empírový zámek v Boskovicích a Blansku, raně barokní zámek v Kunštátě nebo renesanční zámek v Lysicích. K nevznešenějším zámkům raného klasicismu na Moravě patří zámek v Rájci-Jestřebí.

Na Blanensku jsou i zajímavé sakrální památky, například barokní kostel ve Křtinách, Sloupě či Jedovnicích, novogotický kostel v Adamově nebo moderní kostel v Senetářově.

V Rudici, Petrovicích nebo Ostrově u Macochy se nachází technické památky – větrné mlýny holandského typu. [11]

3.7.5 Kultura a sportovní vyžití v okrese Blansko

Okres Blansko je kulturně bohatým okresem. Obyvatelé tohoto kraje mohou vybírat z pestré nabídky. Kromě koncertů slavných osobností, divadelních představení, plesů, zábav, poutí, jarmarků a dalších tradičních kulturních akcí je v okrese Blansko i nespočet galerií, které ve svých sbírkách ukrývají opravdové skvosty a snaží se přilákat vystavující z celé republiky i zahraničí.

I sportovní zázemí je v okrese Blansko velmi dobré. Lidé mohou využívat sportovních hal, posiloven, mohou navštěvovat lekce aerobiku, zumbi, jógy a nespočet dalších aktivit. Pro děti i dospělé jsou zřizovány sportovní kluby, především fotbalové, volejbalové, basketbalové, ale také hokejové a pro děvčata velice oblíbené taneční kluby s velkou oblibou aerobiku a mažoretkového sportu.

3.7.6 Pracovní příležitosti v okrese Blansko

Podle informací z portálu Ministerstva práce a sociálních věcí bylo v okrese Blansko v lednu 2015 přibližně 4 903 dosažitelných uchazečů o práci. Jedná se o obyvatele ve věku od 15 do 64 let, kteří jsou evidováni na úřadech práce a jsou schopni bezprostředně nastoupit do práce. Naproti tomu volných míst bylo 460. Celková nezaměstnanost činila 6,8 %, což je druhá nejnižší nezaměstnanost v Jihomoravském kraji (po okrese Vyškov). [12]

Převažující nabídky práce v okrese Blansko jsou zaměřeny především na strojírenský průmysl a obrábění kovů. Několik nabídek práce je zaměřeno i na obchodní zástupce nebo administrativní práce. Většina těchto volných pracovních míst se nachází v Blansku nebo Boskovicích. [13]

4 Obec Kuničky

4.1 Geografická poloha

Obec Kuničky se nachází na Blanensku v Jihomoravském kraji. Leží přibližně 12 km severně od Blanska na odbočce silnice spojující město Rájec-Jestřebí s obcí Němčice. Obec leží v nadmořské výšce 525 metrů nad mořem a je obklopena lesy.

Ke Kuničkám patří také Lenčov (někdy nazýván též Obora), samota s několika domy a hájenkou položená v lese mezi Rájcem a Petrovicemi, vzdálená od Kuniček asi 2 km.

[14]

Obr. 4 Poloha obce Kuničky

Zdroj: www.mapy.cz, 2015

4.2 Historie obce

První zmínka o obci Kuničky se datuje do roku 1378, kdy náležela doubravickému panství. Od této doby se vystřídalo několik majitelů obce a od 18. století patřily Kuničky do rájeckého panství.

Název obce je odvozen od koní, kteří zde byli chováni především v dobách středověku. U ohrady pro koně si jejich majitelé pravděpodobně postavili první stavení, které sloužilo nejen jako hospodářské sídlo, ale také pro účely bydlení. Postupným rozšiřováním takovýcho stavení vznikla obec, která má od té doby ve svém znaku koně. [15]

V roce 1886 byla v Kuničkách vystavěna za 6 700 zlatých nová jednotřídní škola, kterou v té době navštěvovalo 50 žáků. (KNIES, 1902)

V roce 1979 došlo k uzavření školy z důvodu snižování počtu dětí. V budově školy v současnosti sídlí obecní úřad a obecní knihovna a byly zde vybudovány i 3 obecní byty. Právě budova bývalé školy je po místní kapliče nejstarším obecním majetkem. Zároveň se jedná o největší stavu v obci. [15]

4.3 Výměra pozemků obce

Tab. 8 Výměra pozemků obce

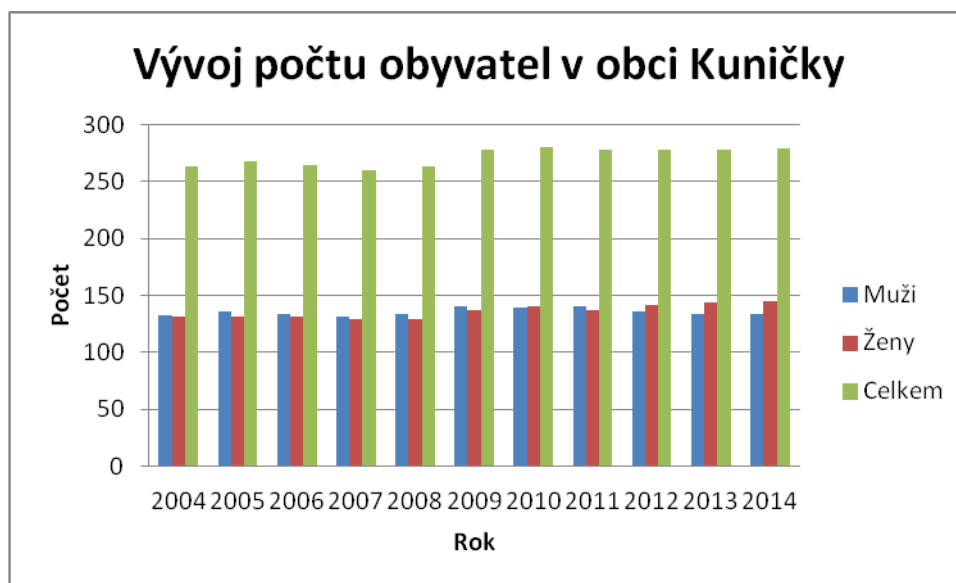
Druh pozemku	Celková výměra pozemku (ha)
Orná půda	71,7
Zahrady	9,8
Ovocné sady	0,3
Trvalé travní porosty	10,7
Zemědělská půda	92,4
Lesní půda	312,6
Vodní plochy	0,8
Zastavěná plocha	3,0
Ostatní plochy	20,6

Zdroj: vdb.czso.cz, 2013

Kuničky jsou téměř ze všech stran obklopeny lesy, proto není překvapivé, že právě lesní půda zaujímá v celkové výměře pozemků nejvíce hektarů. Pole, louky a pastviny tvoří druhou nejčetnější skupinu pozemků v obci Kuničky. V Kuničkách převládá především kambizem, což je nejrozšířenější typ půdy v celé České republice. [16]

Mezi ostatní plochy můžeme zařadit například silnice a ostatní komunikace, zeleň, sportoviště a rekreační plochy a neplodnou půdu. [17]

4.4 Vývoj a struktura obyvatelstva v obci Kuničky

Obr. 5 Vývoj počtu obyvatel v obci Kuničky

Zdroj: <http://ceskeobce.azurewebsites.net>, 2015

Z grafu lze vyčíst, že od roku 2004 do roku 2011 převažoval v Kuničkách počet mužů (kromě roku 2010). Od roku 2012 dochází ke zvyšování počtu žen. V současné době žije v Kuničkách 279 obyvatel, z toho 134 mužů a 145 žen. Průměrný věk obyvatel k 31. 12. 2013 je 40,5 let.

V Kuničkách žije celkem 42 obyvatel ve věku 0 - 14 let, z toho 20 mužů a 22 žen. Počet mužů a žen ve věkové kategorii 15 - 64 let je velice vyrovnaný, mužů je 91 a žen 90, celkem tedy 181 obyvatel. Celkový počet obyvatel ve věkové skupině 65 a více let je 56. Mužů v této kategorii je 23 a žen 33. [18]

4.5 Vzdělanostní struktura v obci Kuničky

V Kuničkách, jako v jediné obci správního obvodu Blansko klesl od roku 2001 do roku 2011 počet vysokoškolsky vzdělaných občanů. V roce 2001 zde žilo 9 vysokoškolsky vzdělaných občanů, v roce 2011 to bylo již jen 7. Podíl vysokoškolsky vzdělaných na počet obyvatel starších než patnácti let činil v roce 2001 4,1 % a v roce 2011 2,9 %. Obecně vzdělanostní úroveň není nijak vysoká. Je to dáno pravděpodobně i tím, že průměrný věk obyvatel je poměrně vysoký. [19]

4.6 Služby v obci

V obci se nachází prodejna Coop, která zajišťuje zásobování občanů potravinami. V roce 2000 byla prodejna modernizována. Kromě toho do Kuniček přijíždějí každých čtrnáct dní pojezdny prodejny, které nabízí občanům ovoce a zeleninu, maso a masné výrobky, víno a dokonce i oblečení. (ústní sdělení místní občanky)

V Kuničkách je také pohostinství, které leží ve středu obce vedle Kulturního domu. Vlastníkem pohostinství je obec, která jej pronajímá. Vystřídalo se zde již několik provozovatelů. Toto pohostinství funguje celoročně jen od pátku do neděle, protože zájem místních obyvatel není moc velký.

Každé úterý je od 17:00 do 19:00 otevřena knihovna, která má sídlo v budově obecního úřadu. O půjčování knih je velký zájem, bohužel finanční možnosti nákupu nových knih jsou omezené. Celkový počet svazků je 2 763 a každý rok se nakupují nové. Především se knihovna soustřeďuje na povinnou četbu a odbornou literaturu. Je zde evidováno přes 40 čtenářů (z toho přibližně 12 čtenářů do patnácti let) a registrováno více než 1 000 výpůjček ročně. Celý systém je nyní již plně elektronický a obec chystá na svých internetových stránkách možnost i on-line rezervace knih. K dispozici v půjčovně je i veřejný internet, občané mají možnost vytisknout nebo naskenovat různé dokumenty.

V prostorách knihovny také probíhá kroužek pro tvořivé děti – Šikovné ručičky nebo besedy pro děti na různá témata. V letošním roce chtěla obec otevřít i kroužek Šikovné ruce určený maminkám, ale zájem byl velmi malý, proto tyto lekce neprobíhají. (ústní sdělení místostarostky obce, paní Perglerové)

4.7 Kultura a sportovní vyžití v obci

V obci je Kulturní dům, ve kterém pravidelně probíhá dětský karneval, den dětí, hasičský a obecní ples. Pod záštitou kulturního domu jsou pořádány i další akce, jako například pálení čarodějnic nebo divadelní představení.

V obci má své působiště i Sbor hasičů, který pořádá různé hasičské závody nebo pouťovou zábavu, která se koná začátkem července.

Pro rodiny s dětmi pořádá obec zájezdy, například do zoologických zahrad nebo dětských zábavných center jako je například Wikyland. Pro děti jsou zájezdy zadar-

mo – vše hradí obec, dospělí se podílejí na ceně autobusu a hradí si vstupné. Dříve pořádala knihovna zájezdy do divadla, ale zájem byl malý.

Co se týče sportovního vyžití, tak okolím Kuniček vede cyklostezka a pro děti je vedle budovy Kulturního domu nově vybudováno malé hřiště s prolézačkami a skluzavkami.

Ze sboru dobrovolných hasičů se vyčlenil sportovní klub SK Kuničky. Tento klub je hodně aktivní, pořádá pro děti tábory s hasičskou tematikou, soutěže ve stolním tenise a z místních občanů vytvořil fotbalový klub FC Brutal Kuničky.

Jako další kulturní záležitosti můžu zmínit i to, že místostarostka obce chodí přát občanům starším 60 let, a to v předvečer jejich narozenin. Občané dostávají většinou potravinový balíček. V Kuničkách se také dvakrát do roka vítají noví občanci. Většinou se vítají 2 až 3 děti, z čehož je patrné, že do Kuniček míří stále více mladých párů. (ústní sdělení starostky obce, paní Filoušové)

4.8 Dopravní infrastruktura

Problémem malých obcí a stejně tak i obce Kuničky je špatná dopravní infrastruktura. Z Rájce do Kuniček vede poměrně nová silnice III. třídy 37360, ale z druhé strany, tedy směrem od obce Němčice vede do Kuniček stejná silnice, která se ovšem v zimě neudrží. Stav silnice v samotné obci Kuničky také není příliš vhodný. Jedná se o silnici III. třídy číslo 37361.

V Kuničkách je dostupná pouze autobusová doprava. Ráno jezdí poměrně dost spojů jak do Rájce-Jestřebí, tak i do nedalekého Sloupu, kam často dojíždí děti do školy. Poslední spoj jede z Kuniček v 17:20, první ve 4:26. Autobusy jezdí i o víkendech, ovšem ne tak frekventovaně. Autobusovou dopravu zajišťuje Integrovaný dopravní systém Jihomoravského kraje (IDS JMK) a Kuničky za tuto obslužnost platí podniku 50 Kč na občana. Nejbližší železniční stanice je v Rájci-Jestřebí, vzdáleném 5 km.

Pro rodiny žijící ve velmi malých obcích je nutností vlastnit alespoň jedno auto v domácnosti. A výjimkou není ani obec Kuničky. Především o víkendech je dopravní dostupnost nedostatečná a díky absenci zdravotnického zařízení v obci je v případě určitých komplikací auto potřebné.

Kuničky mají dva pracovníky na dohodu o provedení práce, kteří se v zimě starají o posyp silnic a lidé si po zimě i během roku zametají silnice sami, aby obec ušetřila. (ústní sdělení starostky obce, paní Filoušové)

4.9 Problémy se zastupitelstvem

Malé obce často mívají problémy se zastupitelstvem. V loňském roce proběhly komunální volby. Přihlásily se 3 strany – Starostové a nezávislí, ČSSD, Pro rozvoj Kuniček. Každá kandidátka měla 7 členů. Volby vyhráli Starostové a nezávislí. Mají tak 5 mandátů a z každé další strany je v zastupitelstvu přítomný jeden člen. Jedná se tedy o systém poměrného zastoupení. K 31. březnu tohoto roku ovšem odstoupil místní starosta a na jeho místo tak nastoupila tehdejší místostarostka obce, paní Filoušová. (ústní sdělení místostarostky obce, paní Perglerové)

4.10 Rozpočet obce

4.10.1 Příjmy v roce 2013

Tab. 9 Příjmy

Celkem		3 239 582 Kč
Daňové	Obecné daně ze zboží a služeb, daně z příjmů fyzických a právnických osob, místní poplatky z vybraných činností a služeb (tedy poplatků ze psů a za využívání komunálních odpadů), daně z majetku a správní poplatky	2 534 730 Kč
Nedaňové	Příjmy z pronájmu majetku, příjmy z vlastní činnosti, ostatní nedaňové příjmy (přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady, přijaté investiční dary), přijaté sankční platby a výnosy z finančního majetku (část příjmů z úroků)	610 797 Kč
Kapitálové	Příjmy z prodeje pozemků	2 100 Kč
Dotace		91 955 Kč

Zdroj: <http://www.rozpocetobce.cz/seznam-obci/581861-kunicky>, 2014

4.10.2 Výdaje v roce 2013

Tab. 10 Výdaje

Celkem		2 643 427 Kč
Veřejná správa	Výdaje na regionální a místní správu, zastupitelské orgány, ostatní finanční operace, pojištění, obecné výdaje z finančních operací a ostatní činnosti (finanční vypořádání z minulých let).	875 361 Kč
Průmysl	Pozemní komunikace, vnitřní obchod, služby a cestovní ruch, pitná voda, vodní toky a vodohospodářská díla, silniční doprava, odvádění a čištění odpadních vod.	677 735 Kč
Kultura, církev a sdělovací prostředky	Zájmová činnost v kultuře, knihovnické činnosti a ochrana památek a péče o kulturní dědictví a národní historické povědomí.	312 942 Kč
Ochrana životního prostředí	Nakládání s odpady a ochrana přírody a krajiny.	308 096 Kč
Bydlení, komunální služby a územní rozvoj	Veřejné osvětlení, pohřebnictví a bytové hospodářství	167 942 Kč
Zemědělství a lesy	Správa lesního hospodářství.	131 434Kč
Bezpečnost	Dobrovolná požární ochrana a další výdaje na bezpečnost a veřejný pořádek	93 443Kč
Tělovýchova a zájmová činnost	Zájmová činnost a rekreace – tedy využití volného času dětí a mládeže	75 474Kč
Pomoc zdravotně postiženým		1 000Kč

Zdroj: <http://www.rozpocetobce.cz/seznam-obci/581861-kunicky>, 2014

Podle ústního sdělení starostky obce, paní Filoušové, se snaží obec udržovat a spravovat svůj majetek především s pomocí dotací. V letošním roce Kuničky podaly žádost o dotaci na Jihomoravský kraj. Tyto finanční prostředky chtějí využít na opravu Kulturního domu, konkrétně na zateplení stropu, vybudování nového sociálního zařízení a zřízení odvodňovacího systému okolo Kulturního domu. Odhadované náklady na rekonstrukci jsou 500 000 Kč, přičemž výše dotace z Jihomoravského kraje bude maximálně 200 000 Kč.

Od Ministerstva kultury České republiky dostaly v loňském roce Kuničky dotaci 50 000 Kč, ta byla použita především na modernizaci knihovny.

Dále byla podána žádost o dotaci na dovybavení jednotky Sboru hasičů. Z této dotace chce obec zakoupit oblečení, boty a proudnice.

V letošním roce chce obec zřídit i naprostou novinku – transparentní účet – který umožní občanům kontrolovat stav finančních prostředků na tomto účtu. Obec zde bude zveřejňovat zakázky nad 10 000 Kč, občané se mohou podívat, kolik přesně zakázka stála a jaká zde byla smlouva. Transparentní účty mají většinou politické strany, nadace nebo občanská sdružení, u obcí tomu nebývá zvykem. (ústní sdělení starostky obce, paní Filoušové)

4.11 Problém venkovských škol

Škola v Kuničkách byla postavena v roce 1886 a v té době ji navštěvovalo 50 žáků. V roce 1938 však začala být škola přestavována na poschodovou budovu a v roce 1979 byla uzavřena. Hlavním důvodem byl nízký počet žáků různého věku. V jedné třídě se tak učilo více ročníků a především pro učitele byl tento způsob velmi náročný.

Občané ale usilovali o znovuotevření školy a ta začala znovu fungovat v roce 1990. Školu ovšem navštěvovalo pouze 9 dětí a provoz byl velice nákladný. Kvůli tomu byla opět škola uzavřena a třídy byly přestavěny na 2 obecní byty.

V současné době je pro děti přístupná mateřská i základní škola v Rájci-Jestřebí. (ústní sdělení místostarostky obce, paní Perglerové)

4.12 Spolupráce v rámci mikroregionu

Nedostatek finančních zdrojů řeší obec Kuničky členstvím v různých spolcích.

4.12.1 DSO Svitava

Tento svazek kromě Kuniček sdružuje dalších 8 obcí. Důležitým bodem je vymezení a prosazování jednotlivých záměrů, které svým významem i rozsahem přesahují jednotlivé účastnické obce.

Hlavními činnostmi spolku je udržování, rozvoj a obnova místních kulturních a společenských zvyků, rozvoj sociální a ekonomický, zlepšování občanské vybavenosti a technické infrastruktury. Mezi další aktivity patří partnerství se subjekty, které mají pozitivní vliv na rozvoj venkova, územní plánování, koordinace investičních činností a akcí a propagace spolku. [20]

Jednou za dva měsíce se koná zasedání svazku, kterého se účastní místostarostové obcí. Je pravidlem, že zasedání probíhá vždy v jiné členské obci. (ústní sdělení starostky obce, paní Filoušové)

4.12.1.1 MAS Boskovicko PLUS

Dobrovolné sdružení obcí Svitava je členem Místní akční skupiny Boskovicko PLUS. Tato skupina byla založena v roce 2006 a v současnosti zahrnuje 5 mikroregionů – Boskovicko, Kunštátsko-Lysicko, Lomnicko, Olešnicko a mikroregion Svitava. Celkově je zde zahrnuto 62 obcí, ve kterých žije přibližně 38 000 obyvatel.

Původně skupina vznikla jako občanské sdružení podnikatelů, zemědělců, obcí a neziskových organizací. Hlavním cílem je podpořit spokojený život v obcích, se kterým souvisí především rozvoj infrastruktury, podnikání, cestovního ruchu, vybavenost obcí a dostupnost veřejných služeb. [21]

Kromě toho byly Kuničky členem MAS Moravský kras, ale z tohoto spolku minulý rok vystoupily. (ústní sdělení starostky obce, paní Filoušové)

4.13 Relevantní střediska a jejich vybavenost

Mezi relevantní střediska obce Kuničky patří město Rájec-Jestřebí vzdálené od Kuniček 5 km a Boskovice, které leží 13 km od obce Kuničky.

4.13.1 Město Rájec-Jestřebí

Město Rájec je od Kuniček vzdálené 5 km jihozápadním směrem, a díky dobré dostupnosti většina rodičů vybrala školku nebo školu pro své dítě právě zde. Nachází se zde jak mateřská škola, základní škola, tak i soukromé gymnázium.

Je zde mnohem větší kulturní i sportovní vyžití než v obci Kuničky. Pro rodiny s dětmi je zde vybudováno centrum Motýlek, které nabízí velké množství kroužků pro děti, ale i kurzy pro dospělé. Město pravidelně pořádá plesy, koncerty, divadelní představení a další kulturní akce.

Kuničky s městem Rájec spolupracují. Mají zde přestupkovou komisi a je zde i sběrný dvůr na odpady, kam občané mohou svážet například elektrospotřebiče, stavební odpad, travní zbytky, pneumatiky a další. (ústní sdělení starostky obce, paní Filoušové).

4.13.2 Město Boskovice

Jedná se o větší město s velkou spoustou pracovních příležitostí. Je zde vybudována nová průmyslová zóna, která nabízí zaměstnání v různých oblastech. Obyvatelé Kuni-

ček také jezdí do Boskovic na větší nákupy, nachází se zde několik hypermarketů i menších specializovaných obchodů.

Rovněž co se týče školství, nabízí Boskovice hodně možností. Kromě mateřské a základní školy například osmileté gymnázium, pedagogickou školu, střední odbornou školu a střední odborné učiliště s elektrotechnickým zaměřením, Soukromou střední školu podnikání a managementu i Vyšší odbornou školu ekonomickou a zdravotnickou.

Také kulturní i sportovní vyžití je na jiné úrovni než v obci Kuničky.

4.14 Úloha primárního sektoru v obci Kuničky

Obec Kuničky je téměř ze všech stran obklopena lesy. V těch probíhá kácení, ale zároveň platí, že pokácené stromy jsou ihned nahrazovány a vysazují se nové. Pokácené dřevo se prodává a výtěžek z prodeje plyne do příjmů obce. Téměř veškeré dřevo je prodáváno podnikům, které se zabývají výrobou řeziva, jako je například Pila v Rájci-Jestřebí.

Část lesů je obecních a v okolí Kuniček jsou i lesy soukromých vlastníků, konkrétně rodu Salmů. O obecní lesy se starala firma Salm, a.s., ale v současné době je zde podána výpověď a o lesy se tak budou starat od 1. května Lesy České republiky.

Polní pozemky jsou většinou obhospodařovány firmou Doubravická, a. s., ale jsou zde i menší políčka, která si obdělávají místní občané nebo soukromí zemědělci. Společnost Doubravická, a. s. pěstuje na svých pozemcích především obilniny a řepku.

V obci je rybník, který si pronajal Moravský rybářský svaz, o. s., místní organizace Blansko.

Co se týče zemědělských družstev, tak v současné době zde neexistuje žádné. V 70. letech zde fungoval kravín, kde pracovaly místní občanky, ale byl uzavřen, prodán do soukromého vlastnictví a v současné době chátrá. (ústní sdělení starostky obce, paní Filoušové)

5 Diskuze

Díky tomu, že jsou Kuničky členem místní akční skupiny a dobrovolného sdružení obcí, které podávají žádosti o dotace a tyto dotace potom do jednotlivých obcí rozdělují, mohou svoje prostředí rozvíjet. Dotace nejsou ovšem dostačující, aby pokryly veškeré náklady na opravy, obec proto musí část nákladů hradit ze svých příjmů. Současná situace je taková, že Kuničky jsou bez zadlužení, což je velká výhoda.

Prvním tématem diskuze je rozvoj obce. Obec využívá svoje finanční prostředky především k opravám a zvelebování prostředí. V letošním roce si obec vyčlenila 130 000 Kč na nové ústřední topení s krbovými kamny ve dvou obecních bytech.

Jedním z cílů je v letošním roce začít s opravami Kulturního domu, především je zde potřeba vybudovat nové sociální zařízení, to současné je ve velmi špatném stavu.

Kuničky chtějí začít pracovat i na opravě silnic. Ty bývají ve velmi malých obcích ve špatném stavu. V první řadě je třeba opravit točnu u zastávky, která kvůli množství děr komplikuje řidičům autobusů příjezd k zastávce.

Dalším tématem diskuze je technická infrastruktura obce. V Kuničkách chybí kanalizace s čistírnou odpadních vod. Odpadní voda tak z domácností teče do jednoho z místních rybníků. Zde pravidelně probíhají laboratorní odběry s následnou kontrolou vzorku vody, jejíž chemické složení je prozatím v normě. Zavedení kanalizace s čističkou by však bylo pro životní prostředí lepší volba. Již dříve zde byly snahy o zavedení kanalizace, respektive napojení na kanalizaci v Doubravici. Obec Kuničky však od tohoto záměru odstoupila z důvodu vysokých nákladů.

V obci také není zavedena plynofikace. V době, kdy bylo rozhodováno, zda obec elektrifikovat nebo plynofikovat, bylo zvoleno topení elektřinou, což je o dost dražší alternativa. Zavedením plynu by se tak mohl zlepšit stav životního prostředí v obci a lidé by navíc mohli ušetřit při vytápění svých domů. Právě kvůli drahé elektrické energii tak topí většina občanů tuhými palivy. Tím se samozřejmě zhoršuje i stav ovzduší v obci. Tento jev však může být kompenzován zlepšováním stavu zeleně, která je v obci vysazována pod místním obchodem.

Bohužel, jak vybudování kanalizace, tak i plynofikace obce není v současné době ekonomicky příliš reálná. Jednalo by se o obrovské výdaje. Byla by zde určitě možnost dotace, ale i přesto by musela obec vynaložit nemalé vlastní prostředky.

Do této problematiky spadá i špatný stav silnice v Kuničkách. Komunikace vedoucí z Rájce-Jestřebí do Kuniček je nově opravena a udržována a brzy by se mělo začít i s opravami v samotných Kuničkách. Je třeba opravit komunikaci od začátku Kuniček až po budovu bývalého kravína, což nebude v rozpočtu zrovna malý výdaj. Obec se tak snaží alespoň ušetřit na údržbě silnice, kdy si obyvatelé zametají silnice před svými domy a v zimním období provádějí posyp dva pracovníci zaměstnaní na dohodu o provedení práce.

Výše zmíněné body patří k hlavním výdajům obce. Je tedy třeba, aby obec vyvíjela aktivity, které jí budou přinášet příjmy.

Jako první otázka se nabízí, zda by nebylo vhodné chátrající budovu bývalého kravína obnovit a vytvořit zde nové zemědělské družstvo, popřípadě využít budovu jako sídlo nějaké firmy. To by mohlo nalákat i investory nebo soukromníky z jiných obcí. Znamenalo by to možné pracovní příležitosti pro místní obyvatele, a pokud by obec budovu kravína odkoupila od nynějšího soukromého majitele, mohla by ji pronajímat nebo prodat, z čehož by plynuly příjmy do rozpočtu obce.

Dalším důležitým bodem je cestovní ruch. Vzhledem k tomu, že v Kuničkách není žádný významný turistický záchytný bod (snad jen historická kaplička), je těžké turisty v Kuničkách udržet. Většinou se zde tak jedná o jednodenní turistiku, kdy návštěvníci Kuničkami pouze prochází, popřípadě se zastaví občerstvit se v místním pohostinství.

Z budovy bývalého kravína by tak mohl být vybudován například ranč s ubytováním, který by nalákal turisty na projížďky na koních. Vzhledem k tomu, že v okolí jsou klidné cesty na projížďky, byla by to ideální volba pro tento způsob turistiky.

Zaměřila jsem se také na význam primárního sektoru v obci. Obec většinu svých polních pozemků pronajímá, což je důležitá položka v příjmech obce. Velmi důležité je i využívání půdy soukromými zemědělci, která tak neleží ladem.

Součástí primárního sektoru je těžba dřeva v místních lesích. Obec by se mohla zamyslet nad tím, zda by nebylo vhodné poskytovat dřevo z lesů místním občanům. Většina místních obyvatel nakupuje dřevo v Rájci-Jestřebí a je tak pravděpodobné, že se jedná o dřevo právě z Kuniček. Pokud by obec prodávala dřevo místním obyvatelům přímo, její příjmy by se nesnížily, ale naopak by se snížily náklady na vytápění místním občanům.

Obecně lze říci, že Kuničky se potýkají s problémy, které trápí většinu malých obcí. Těmi jsou nedostatečná sociální a technická infrastruktura a málo pracovních příležitostí. Ve většině malých obcí chybí vzdělávací zařízení, zdravotní služby, pošta, ubytovací zařízení i obchody. Stejně tak jsou neustále řešeny problémy se špatným stavem komunikací.

Na druhou stranu obyvatelé, kteří v Kuničkách bydlí či se sem stěhují, jsou s touto situací smířeni. Velké množství obyvatel hledá na venkově především klid, přitahuje je šance pořídit zde levnější nemovitost s příležitostí mít vlastní dům se zahradou. Zároveň pro mladé rodiny je zde pro děti větší bezpečí než ve velkém městě. Pro někoho může být lákadlem i příležitost pěstovat zde ovoce a zeleninu či chovat hospodářská zvířata.

6 Závěr

Vzhledem k předchozím bodům diskuze lze říci, že Kuničky jsou ekonomicky stabilní obcí. Rozvoj by tak měl směřovat především ke zviditelnění obce a k nalákání turistů. Velkým potenciálem se tak stává budova bývalého kravína, která by mohla posloužit nejen jako ubytovací zařízení.

Obec se snaží neustále své prostředí rozvíjet a poskytnout tak občanům příjemné prostředí pro život. Rovněž se snaží nalákat mladé rodiny s dětmi, pro které je zde poměrně dobré vyžití. Občané mezi sebou mají velmi přátelské sousedské vztahy a v obci jsou šťastní.

7 Literatura

Seznam internetových zdrojů:

- [1] Česká republika. Zákon 128/2000 Sb. o obcích: obecní zřízení. In: *o obcích*. 2000. Dostupné z: [http://www.zakonycr.cz/seznamy/128-2000-sb-zakon-o-obcich-\(obecni-zrizeni\).html](http://www.zakonycr.cz/seznamy/128-2000-sb-zakon-o-obcich-(obecni-zrizeni).html)
- [2] Malé obce - sociologický pohled. In: *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. 2004 [cit. 2015-01-24]. Dostupné z: http://www.google.cz/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0CCAQFjAA&url=http%3A%2F%2Fwww.mvcr.cz%2Fsoubor%2Fpriloh-1-pdf.aspx&ei=kQUxVYyMDcPkaObJgCA&usg=AFQjCNH0SB9ohOgqrMxNhhIy5E_BV98Dbw&sig2=OWFpUsvSD0usPWS8LvQP0w&bvm=bv.91071109,d.d2s
- [3] Vymezení venkovských obcí v Česku. *Deník veřejné správy* [online]. 2009 [cit. 2015-04-17]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6384068>
- [4] *Management Mania* [online]. 2014 [cit. 2015-01-12]. Dostupné z: <http://managementmania.com/cs/suroviny-primarni-sektor>
- [5] Postavení primárního sektoru v ekonomice ČR. *Český statistický úřad* [online]. 2014 [cit. 2015-02-09]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/tz.nsf/i/postaveni_primarniho_sektoru_v_ekonomice_cr_20141201
- [6] Základní údaje o Jihomoravském kraji. *Jihomoravský kraj* [online]. 2013 [cit. 2015-02-05]. Dostupné z: <http://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?ID=27204&TypeID=2>
- [7] Věkové složení obyvatel Jihomoravského kraje. *Český statistický úřad* [online]. 2013 [cit. 2015-01-18]. Dostupné z: http://www.czso.cz/xb/redakce.nsf/i/vekove_slozeni_obyvatel_jihomoravskeho_kraje
- [8] Demografický vývoj v roce 2013. *Český statistický úřad* [online]. 2013 [cit. 2015-01-18]. Dostupné z: http://www.czso.cz/xb/redakce.nsf/i/demograficky_vyvoj_v_roce_2013
- [9] Krátkodobý realizační plán Strategie rozvoje lidských zdrojů Jihomoravského kraje 2014-2015. In: *Jihomoravský kraj* [online]. 2013 [cit. 2015-01-24]. Dostupné z: <http://www.google.cz/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=3&ved=0CC4QFjAC&url=http%3A%2F%2Fwww.kr-jihomoravsky.cz%2FDefault.aspx%3FPubID%3D220750%26TypeID%3D7&ei=TGHCVNOjFlbY7Aac6IH4BA&usg=AFQjCNF0ohAtgfs98e1ooh-9ixlfnCK0kg&bvm=bv.84349003,d.bGQ>

- [10] Výsledky SLDB 2011 v regionálním pohledu - vzdělanostní struktura. *Český statistický úřad* [online]. 2011 [cit. 2015-02-09]. Dostupné z: http://www.czso.cz/xb/redakce.nsf/i/vysledky_slldb_2011_v_regionalnim_pohledu_vzdelanostni_struktura
- [11] Český statistický úřad. In: *Český statistický úřad* [online]. 2013 [cit. 2015-04-17]. Dostupné z: http://www.czso.cz/xb/redakce.nsf/i/charakteristika_okresu_blansko
- [12] Statistiky nezaměstnanosti z územního hlediska. *Integrovaný portál MPSV* [online]. 2014 [cit. 2015-03-02]. Dostupné z: http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/uzem?stat=2000000000110&obdobi=A&rok=2015&uzemi=0&send=send&piref37_240429_37_240428_240428.next_page=%2Findex.do&piref37_240429_37_240428_240428.statse=200000000019&piref37_240429_37_240428_240428.statsk=0&piref37_240429_37_240428_240428.send=send&piref37_240429_37_240428_240428.stat=2000000000111&piref37_240429_37_240428_240428.obdobi=A&piref37_240429_37_240428_240428.rok=2015&piref37_240429_37_240428_240428.uzemi=103000&ok=Vybrat
- [13] Volná místa Blansko. *Úřady práce a volná místa v ČR* [online]. 2015 [cit. 2015-03-06]. Dostupné z: <http://upcr.cz/volna-mista-103>
- [14] *Obec Kuničky* [online]. 2015 [cit. 2015-01-16]. Dostupné z: <http://www.kunicky.cz/index.php?nid=444&lid=cs&oid=74778>
- [15] Pozvánka do Kuniček. *Obec Kuničky* [online]. 2015 [cit. 2015-04-17]. Dostupné z: <http://www.kunicky.cz/index.php?nid=444&lid=cs&oid=74778>
- [16] Mapové aplikace. *Česká geologická služba* [online]. 2012 [cit. 2015-04-17]. Dostupné z: <http://mapy.geology.cz/pudy/>
- [17] *Kurzy.cz* [online]. 2015 [cit. 2015-04-18]. ISSN 1801-8688. Dostupné z: <http://regiony.kurzy.cz/kn/kunicky/>
- [18] *Český statistický úřad* [online]. 2015 [cit. 2015-01-16]. Dostupné z: http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabdetail.jsp?kapitola_id=5&potvrđ=Dokon%C4%8Dit+%C3%BApravy&pro_1_154=581861&cislotab=MOS+ZV01&str=tabdetail.jsp#pozn2
- [19] Sociodemografická analýza SO ORP Blansko. *Komunitní plánování sociálních služeb Blansko* [online]. 2013 [cit. 2015-04-18]. Dostupné z: http://www.kpss-blansko.cz/sociodemo_blansko.pdf
- [20] Základní informace. *Svazek obcí Svitava* [online]. 2015 [cit. 2015-03-19]. Dostupné z: <http://www.svazeksvitava.cz/index.php?nid=440&lid=cs&oid=1935>
- [21] MAS. *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR* [online]. 2015 [cit. 2015-04-18]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Microsites/PSUR/Vyzva-c-2/MAS/MAS-Boskovicko-Plus,-o-s>

Seznam knižních zdrojů:

BINEK, J. a kol. *Rozvojové možnosti obcí*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2010. ISBN 978-80-87147-29-0.

BINEK, J. a kol. *Synergie ve venkovském prostoru*. Brno: GaREP, 2010. ISBN 978-80-904308-4-6.

KADERÁBKOVÁ, J. a M. JETMAR. Selected issues of the development of small municipalities in the Czech republic, financing of municipalities. In: *European Countryside* [online]. 2009 [cit. 2015-03-06]. DOI: 10.2478/v10091-010-0008-2.

KALA, T. *Management malé obce: Rozvoj a fungování místních a regionálních správ a samospráv*. Hradec Králové: GAUDEAMUS, 2007. ISBN 978-80-7041-921-2

KNIES, J. *Blanský okres*. Brno: GARN, 2008. ISBN 978-80-86347-89-9

VAJDOVÁ, Z. a kol. *Autonomie a spolupráce: důsledky ustanovení obecního zřízení v roce 1990*. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2006. ISBN 80-733-086-9.

8 Seznam obrázků

Obr. 1	Mapa krajů České republiky	14
Obr. 2	Vzdělanostní struktura obyvatel Jihomoravského kraje ve velmi malých obcích	19
Obr. 3	Vzdělanostní struktura obyvatel Jihomoravského kraje v obcích od 200 do 499 obyvatel	19
Obr. 4	Poloha obce Kuničky	22
Obr. 5	Vývoj počtu obyvatel v obci Kuničky	24

9 Seznam tabulek

Tab. 1	Vývoj počtu obcí v Česku	9
Tab. 2	Narození v Jihomoravském kraji v roce 2013	16
Tab. 3	Zemřelí v Jihomoravském kraji v roce 2013	16
Tab. 4	Přistěhovalí a vystěhovalí v Jihomoravském kraji v roce 2013	16
Tab. 5	Rozvody v Jihomoravském kraji v roce 2013	17
Tab. 6	Demografické údaje malých obcí v Jihomoravském kraji k 31. 12. 2013	18
Tab. 7	Počet obyvatel v okrese Blansko k 31. 12. 2013	20
Tab. 8	Výměra pozemků obce	23
Tab. 9	Příjmy	27
Tab. 10	Výdaje	28

10 Seznam příloh

Příloha č. 1: Pohled do obce Kuničky

Příloha č. 2: Obchod Coop

Příloha č. 3: Budova obecního úřadu s obecními byty

Příloha č. 4: Pohostinství

Příloha č. 5: Kuničský rybník

Příloha č. 6: Budova kulturního domu

Příloha č. 7: Kaplička

Příloha č. 8: Bývalá budova kravína

Příloha č. 9: Pohled na bývalý kravín

Příloha č. 10: Zastávka

11 Přílohy

Příloha č. 1 Pohled do obce Kuničky

Příloha č. 2 Obchod Coop

Příloha č. 3 Budova obecního úřadu s obecními byty

Příloha č. 4 Pohostinství

Příloha č. 5 Kuničský rybník

Příloha č. 6 Budova Kulturního domu

Příloha č. 7 Kaplička

Příloha č. 8 Budova bývalého kravína

Příloha č. 9   Pohled na bývalý kravín

Příloha č. 10   Zastávka